

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

DGOBDR BFR RTM

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

notitie

Overkoepelende notitie uitkeringsstelsel

1 Samenvatting

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Rechtmatigheid is momenteel dominerend in de discussie

De keuze voor een uitkeringsvorm wordt in toenemende mate bepaald door overwegingen die samenhangen met de financiële rechtmatigheid. In 2018 heeft de Algemene Rekenkamer geoordeeld over voorwaarden die het Rijk stelde aan medeoverheden, om in aanmerking te kunnen komen voor een decentralisatie uitkering. De betreffende decentralisatie uitkeringen waren door het stellen van die voorwaarden onrechtmatig.

Sterke stijging specifieke uitkeringen

Dit heeft geleid tot een strenge toetsing van de fondsbeheerders bij de instelling van nieuwe decentralisatie uitkeringen en de omzetting van onrechtmatige decentralisatie uitkeringen in specifieke uitkeringen. Het aantal decentralisatie uitkeringen is hierdoor in enkele jaren tijd sterk gedaald en voor de specifieke uitkeringen geldt het omgekeerde. In 2017 waren er nog 21 specifieke uitkeringen en was daarmee een bedrag gemoeid van circa 7,4 miljard euro. In 2021 is het aantal specifieke uitkeringen gestegen naar 131 met een bedrag van circa 13,5 miljard euro. De sterke stijging van het aantal specifieke uitkeringen zorgt voor toenemende administratieve lasten, bij zowel het Rijk als de medeoverheden.

Aansluiten bij bestuurlijke verhoudingen

De te beantwoorden vraag is hoe de keuze voor een uitkeringsvorm nog kan aansluiten bij de gewenste bestuurlijke verhoudingen, op het moment dat rechtmatigheidsoverwegingen (te) veel beperkingen opleggen. Het is van groot belang dat de uitkeringsvorm ook aansluit bij de aard van de taak die de gemeente of provincie uitvoert.

Hierbij is het volgende onderscheid zwaarwegend:

- Betreft het een taak die een gemeente of provincie in autonomie kan uitvoeren?
- Betreft het een activiteit die een gemeente of provincie op basis van een wettelijke taak uitvoert, maar met veel beleidsvrijheid en mogelijkheden om het financiële risico te beheersen?
- Betreft het een activiteit die een gemeente of provincie op basis van een wettelijke taak of opdracht van het Rijk uitvoert, maar zonder beleidsvrijheid en geen mogelijkheden om het financiële risico te beheersen?

Daar komt bij dat het huidige uitkeringsstelsel in onvoldoende mate de interbestuurlijke samenwerking faciliteert.

Verbeteringen binnen bestaande uitkeringsstelsel

Voor het beter vormgeven van de interbestuurlijke samenwerking in de bekostiging van gemeenten en provincies is ruim twee jaar geleden gestart met het (wettelijk) verkennen van een nieuw toe te voegen uitkering, namelijk de uitkering gezamenlijke opgaven (UGO). Voor de invoering van de zogeheten UGO bleek echter onvoldoende draagvlak en principiële bezwaren te bestaan, onder meer bij de Algemene Rekenkamer, vanwege overwegingen die samenhangen met

de inbedding van de financiële- in de constitutionele verhoudingen en het budgetrecht. Dit heeft ertoe geleid dat de invulling van de bestuurlijke wensen in de bekostiging gehonoreerd moeten worden door een herijking ('verruiming') van het bestaande uitkeringsstelsel en de uitgestrektere invulling van de bestaande uitkeringsvormen.

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- het uitkeringsstelsel mag geen belemmeringen bevatten voor de bekostiging vanuit het Rijk van interbestuurlijke samenwerking.
- de bestuurlijke wens om als 1-overheid maatschappelijke opgaven op te lossen en te bekostigen is de basis. Wet- en regelgeving moet zoveel mogelijk ondersteunend zijn aan het rechtmatig kunnen verstrekken van uitkeringen.
- de bekostiging van de interbestuurlijke samenwerking moet plaatsvinden tegen zo laag mogelijk administratieve lasten aan de kant van zowel het Rijk als aan de zijde van de medeoverheden. Relevante aandachtspunten zijn hierbij:
 - snelheid. De financiële bijdrage vanuit het Rijk moet binnen een redelijke termijn verstrekt kunnen worden.
 - lage administratieve lasten en eenvoud. De procedure voorafgaand aan de bekostiging moet aan Rijkszijde eenvoudig zijn en geen onnodige administratieve lasten veroorzaken. Het Rijk moet hierbij ook de administratieve en controlelasten, aan de zijde van de medeoverheden zoveel mogelijk voorkomen.

De verbeteringen en het honoreren van het vormgeven van de bestuurlijke wensen in de onderlinge samenwerking worden dus doorgevoerd door aanpassingen binnen de decentralisatie uitkering en de specifieke uitkering.

Decentralisatie uitkering

Voor de decentralisatie uitkering geldt dat de wetgever bij de herziening van de Financiële-verhoudingswet aan zal geven op hoofdlijnen wat er wel en wat niet is toegestaan. Dit moet duidelijkheid scheppen, óók voor toezichthouders als de ADR en AR, en de vrees voor onrechtmatigheden zo veel mogelijk wegnemen. Uitgangspunt hierbij is dat de decentralisatie uitkering weer een grotere rol kan vervullen bij de bekostiging van de interbestuurlijke samenwerking.

Daarnaast zal bij de herziening van de Financiële-verhoudingswet geregeld worden welke (financiële) beleidsinformatie opgevraagd kan worden, in combinatie met de toekenning van een decentralisatie uitkering. Deze informatie moet het in ieder geval mogelijk maken om tot een goede bepaling te komen van de hoogte van het macrobudget, de verdeling, een oordeel over de effectiviteit van de besteding van publieke middelen en de evaluatie.

Specifieke uitkeringen

Voor de specifieke uitkeringen geldt dat deze eenvoudiger, sneller en tegen lagere administratieve lasten verstrekt moeten kunnen worden. Dit geldt zowel voor de verstrekker (het Rijk) als voor de ontvangers (medeoverheden). Hulpmiddelen hierbij zijn onder meer de introductie van (lichtere) verantwoordingsregimes en het introduceren van een drempelbedrag, waar beneden geen verantwoording behoeft plaats te vinden. Zonder dat dit alles maatwerk uitsluit. Daarnaast zal er nader onderzoek worden gedaan naar vereenvoudiging van procedures binnen het

Rijk, zodat de flexibiliteit van het instrument van de specifieke uitkering toe kan nemen.

Daarnaast zal er nader onderzoek worden gedaan naar manieren om de specifieke uitkering effectiever in te zetten bij huidige maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld in situaties waarin het Rijk snel uitvoering wil geven aan convenantafspraken die ook voorwaarden bevatten.

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Hoe verder?

Het streven is om de herziening van de Financiële-verhoudingswet in 2024 af te ronden. De uitgangspunten zoals geformuleerd door de Taskforce zullen vertaald worden in wetsteksten, hetgeen ook nog het maken van nadere keuzes zal vergen. Deze nadere keuzes zullen in overleg gemaakt worden met de betrokken vakdepartementen en de koepels van decentrale overheden. Vooruitlopend op de hierboven geschetste wijzigingen in de wet zal, daar waar de huidige wet ruimte biedt, in de geest van deze wijzigingen gewerkt gaan worden. Dat kan bijvoorbeeld door de actualisering van het toetsingskader decentralisatie uitkeringen. Ten slotte zal er in de uitwerking van de plannen (op weg naar de wetswijziging in 2024) nauw samengewerkt worden met de medeoverheden.

2 Inleiding

Datum
3 juni 2022
Kenmerk
2022-0000344420

Een belangrijk onderdeel van de financiële verhoudingen wordt gevormd door de uitkeringen, waarmee gemeenten en provincies vanuit het Rijk worden bekostigd. De basis voor deze uitkeringen vormt de Financiële verhoudingswet. Op 5 februari 2020 is een wetsvoorstel voor wijziging van de Financiële verhoudingswet geconsulteerd¹. In de memorie van toelichting is aangegeven dat de wijzigingen in de Financiële verhoudingswet nodig zijn, om ervoor te zorgen dat de inrichting van de financiële verhoudingen blijft passen, bij de wijze waarop maatschappelijke opgaven door gemeenten en provincies worden opgepakt en uitgevoerd. De consultatie heeft geleid tot onvoldoende draagvlak en principiële bezwaren. Daarom is de behandeling van het wetsontwerp niet voortgezet en besloten een aantal punten verdiepend te beschouwen.

Hiertoe is in 2021 aan drie universitaire onderzoeksinstituten de opdracht gegeven beide fondsbeheerders van het gemeente- en provinciefonds over het uitkeringsstelsel te adviseren². Hierbij hebben de onderzoekers onder meer het geconsulteerde wetsontwerp bestudeerd en ook de ontvangen reacties.

In het rapport <<Advies over het uitkeringsstelsel tussen Rijk en provincies en gemeenten>> zijn aanbevelingen aan de fondsbeheerders gedaan om te komen tot aanpassingen die leiden tot gewenste doelen, dat wil zeggen:

- a) Borgen dat de inrichting van de financiële verhoudingen blijft passen bij de wijze waarop maatschappelijke opgaven door gemeenten en provincies worden opgepakt. Hierbij draait het vooral om de balans tussen democratische legitimiteit, schaal van de opgaven en effectiviteit van het uitkeringsstelsel.
- b) Verhelderen in de Financiële-verhoudingswet wat wel en niet is toegestaan, bijvoorbeeld op het terrein van interbestuurlijke afspraken, in combinatie met de toekenning van een decentralisatie-uitkering.
- c) Het verminderen van de controle- en verantwoordingslasten, die verbonden zijn aan specifieke uitkeringen.

In de brief van 25 maart 2022³ heeft de minister van BZK aangegeven dat deze uitwerking zal geschieden door een interdepartementale Taskforce. Daarnaast zijn de fondsbeheerders hierover parallel in gesprek gegaan met o.a. de VNG en het IPO.

Aan de hand van hetgeen hierboven genoemd is, worden de uitkomsten van de Taskforce en de vervolgstappen nader toegelicht.

2.1 Leeswijzer

Op basis van hetgeen hierboven onder a, b en c is genoemd, worden de onderwerpen verder uitgediept. Begonnen wordt in paragraaf 3 met een beschouwing over de financiële verhoudingen in relatie tot de maatschappelijke opgaven en waarom aanpassingen noodzakelijk zijn. Vervolgens wordt in paragraaf 4 ingezoomd op de decentralisatie uitkering en in paragraaf 5 op de

¹ <https://www.internetconsultatie.nl/fvw2021>

² <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2022D11867&did=2022D11867>

³ TK, Vergaderjaar 2021-2022, 35 925 VII, nr. 143

beoogde wijzigingen voor de specifieke uitkeringen. Voor zowel de decentralisatie- als de specifieke uitkering wordt in paragraaf 6 afzonderlijk stil gestaan bij de vraag, welke verbeteringen al doorgevoerd kunnen worden voorafgaand aan de herziening van de financiële verhoudingswet. Tenslotte zijn in paragraaf 7 als bijlage de voorstellen van de onderzoekers opgenomen en de uitgangspunten van de Taskforce. In de hoofdtekst van deze notitie zijn enkele belangrijke uitgangspunten van de Taskforce vermeld, maar voor een totaaloverzicht en precieze omschrijving wordt verwezen naar de bijlage.

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

3 Maatschappelijke opgaven centraal

Datum
3 juni 2022
Kenmerk
2022-0000344420

3.1 Financiële verhoudingen en maatschappelijke opgaven

Van belang is dat het uitkeringsstelsel mee beweegt met de bestuurlijke verhoudingen. Uiteindelijk is de bestuurlijke wens doorslaggevend en de vraag naar de uitkeringsvorm volgend. Hier zijn in de loop van de tijd echter overwegingen bij gekomen die verband houden met de rechtmatigheid van de verstrekkingen en dan met name de vraag of interbestuurlijke afspraken rond de toekenning van decentralisatie uitkeringen, geen (ontoelaatbare) voorwaarden bevatten.

Als gevolg van deze rechtmatigheidsoverwegingen is er in de afgelopen jaren een duidelijke kentering opgetreden, van decentralisatie uitkeringen naar specifieke uitkeringen. Deze ontwikkeling is weergegeven in onderstaande tabel.

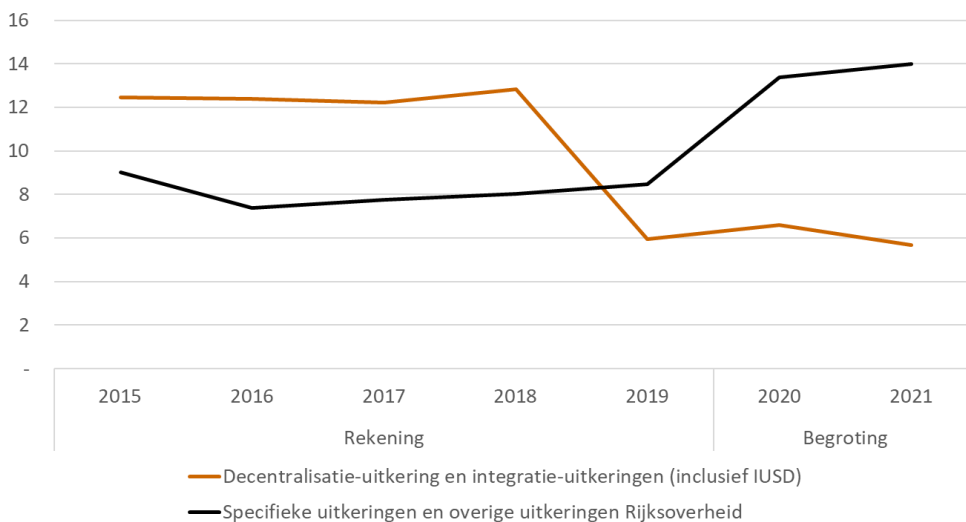
Tabel 1: aantal specifieke uitkering en de het daarmee gemoeide bedrag in € mln.

Jaar	Aantal specifieke uitkeringen	Financiële omvang (€ mln.)
2009	109	€15.269
2010	88	€14.526
2011	75	€13.383
2012	55	€12.324
2013	45	€12.649
2014	34	€12.860
2015	22	€9.012
2016	24	€7.386
2017	21	€7.765
2018	16	€8.024
2019	41	€8.462
2020	99	€13.378
2021	131	€13.486

Deze stijging van de specifieke uitkeringen is gepaard gegaan met een vergelijkbare daling van de decentralisatie uitkeringen.

Afbeelding 2: ontwikkeling decentralisatie- (en integratie-) uitkeringen, alsmede specifieke uitkeringen, in € mrd.

Datum
3 juni 2022
Kenmerk
2022-0000344420

De vraag is of de uitkeringsvorm nog aansluit bij de gewenste bestuurlijke verhoudingen, op het moment dat rechtmatigheidsoverwegingen van doorslaggevend belang worden. Het is van belang dat de uitkeringsvorm primair aansluiten bij de aard van de taak die de gemeente of provincie uitvoert.

Hierbij is het volgende onderscheid zwaarwegend:

- Betreft het een taak die een gemeente of provincie in autonomie kan uitoefenen?
- Betreft het een activiteit die een gemeente of provincie op basis van een wettelijke taak uitvoert, maar met veel beleidsvrijheid en mogelijkheden om het financiële risico te beheersen?
- Betreft het een activiteit die een gemeente of provincie op basis van een wettelijke taak of opdracht van het Rijk uitvoert, maar zonder beleidsvrijheid en geen mogelijkheden om het financiële risico te beheersen?

Daar komt bij dat het huidige uitkeringsstelsel in onvoldoende mate de interbestuurlijke samenwerking faciliteert. Het bestaande uitkeringsstelsel draagt de kenmerken van: 'Je gaat erover of niet'. Dat is een aantrekkelijk structurerend principe voor de financiële verhoudingen. Het voorkomt bestuurlijke drukte, het is duidelijk waar de grenzen liggen van het eigen budgetrecht en is richtinggevend voor de informatiestromen in het kader van de verantwoording. Dit zijn en blijven belangrijke voordelen, waarbij het geconsulteerde wetsontwerp ook aan gaf, dat dit een van de pijlers blijft waarop het uitkeringsstelsel berust.

Het uitgangspunt van 'Je gaat erover of niet' wordt in toenemende noodzaak aangevuld door 'Je doet het samen of niet.' Omdat de aard van de maatschappelijke opgave vraagt om een interbestuurlijke aanpak. De Studiegroep Interbestuurlijke en Financiële Verhoudingen heeft in september 2020 een rapport uitgebracht over interbestuurlijke samenwerking en de wens om als één overheid grote maatschappelijke opgaven op te pakken.

In het rapport van de Studiegroep wordt het als volgt omschreven:

'Samenwerking tussen overheden en soms ook andere (markt)partijen, al dan

niet gebiedsgericht, komt steeds vaker voor. Vaak wordt er gewerkt op basis van bestuurlijke afspraken over doelen, resultaten en uitwisseling van informatie. Het huidige uitkeringsstelsel binnen het gemeente- en provinciefonds lijkt onvoldoende toegesneden op dit type samenwerking. Er is een grote variëteit aan afspraken, waarbij de mate van samenwerking tussen de partijen verschilt. Vaak worden samenwerkingstrajecten gefinancierd met incidentele middelen van het rijk. Dat zorgt voor intrinsieke ongelijkwaardigheid in de samenwerking. We stellen voor om een nieuw uitkeringstype te introduceren in de Financiële-verhoudingswet voor uitgaven met een programmatisch karakter, die bijdragen aan de oplossing van gezamenlijke opgaven. Tevens is het belangrijk om te zorgen voor samenhang tussen het financiële en het bestuurlijke arrangement.⁴

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

3.2 Uitkering Gezamenlijk Opgaven (UGO)

In paragraaf 3.1. is de aanbeveling van de Studiegroep Interbestuurlijke en Financiële Verhoudingen geciteerd, om een nieuw uitkeringstype te introduceren in de Financiële-verhoudingswet.

Voor een optimale aanpak van een aantal programmatische opgaven kan verregaande samenwerking nodig zijn tussen één of meer overheden. Het sturingsprincipe van 'samenbestuur' was nog niet eerder onderdeel van de Financiële-verhoudingswet. Het gaat bijvoorbeeld om opgaven waarbij de verantwoordelijkheden (nog) niet helder bij één overheidslaag zijn belegd. Ook kan het gaan om opgaven waarbij, voor een optimale aanpak, nauwe coördinatie moet plaatsvinden van de inzet van de verantwoordelijkheden en de instrumenten van de betrokken overheden. Samenbestuur kan ontstaan op een geografische schaal zoals bijvoorbeeld 'de regio', maar dat laatste is niet noodzakelijk. Samen kunnen de betrokken overheden tot oplossingen komen die hun individuele mogelijkheden overstijgen.

Dit heeft in voorjaar 2020 geleid tot een wetsontwerp. In de memorie van toelichting van dit geconsulteerde wetsontwerp werd samenbestuur gedefinieerd als een situatie waarin het Rijk en minimaal één andere gemeente of provincie vrijwillig kiezen voor een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij het realiseren van maatwerkoplossingen voor een zwaarwegende opgave. Deze zwaarwegende opgave overstijgt de mogelijkheden en bevoegdheden van één overheidslaag en gezamenlijke coördinatie van bevoegdheden, middelen en eventuele andere instrumenten is noodzakelijk om de opgave in te lossen.

Het samenbestuur werd gekenmerkt door drie criteria:

- Het betreft het samen besturen in gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- De opgave noodzaakt samenbestuur.
- Samenbestuur is vrijwillig en democratisch gelegitimeerd.

Samenbestuur betreft telkens maatwerk. Dit houdt in dat de partners in elke vorm van samenbestuur zelf bepalen, waar het samenbestuur over gaat en hoe dit georganiseerd wordt. Tegelijkertijd moet dit van tevoren voldoende zijn

⁴ Commissie Ter Haar, Als één overheid: Slagvaardig de toekomst tegemoet! Studiegroep Interbestuurlijke en Financiële Verhoudingen, Den Haag, 2020, blz. 11. <https://www.overheidvanu.nl/actueel/artikelen/2020/09/10/als-een-overheid-%E2%80%93-eindrapport-studiegroep-gepresenteerd>

uitgewerkt, voordat het samenbestuur wordt aangegaan. Dit schept immers duidelijkheid voor alle betrokkenen en voorkomt problemen. Daartoe werd in de memorie van toelichting voorgesteld dat elke partner in een samenbestuur een samenwerkingsdocument opstelt dat ten minste afspraken bevat over het doel en de werkwijze van het samenbestuur. Hiermee kan worden gegarandeerd dat de reikwijdte van het samenbestuur en de spelregels daarbinnen vooraf afdoende helder zijn.

Datum
3 juni 2022
Kenmerk
2022-0000344420

In het geconsulteerde wetsontwerp was eveneens een nieuwe uitkeringsvorm opgenomen, speciaal bedoeld voor de bekostiging van zwaardere interbestuurlijke samenwerkingsvormen, de uitkering gezamenlijke opgaven (UGO).

De reacties in de consultatie op de UGO waren overwegend kritisch en in het advies over het uitkeringsstelsel tussen Rijk en provincies en gemeenten wordt ook door de onderzoekers de invoering van de UGO ontraden. De onderzoekers merken hierbij onder meer op dat van belang is dat belastinggeld aan effectieve parlementaire en democratische controle is onderworpen. Onduidelijk is volgens de onderzoekers welk overheidsbestuur op welke wijze zeggenschap heeft over de besteding van de uitkering, wie daarvoor aansprakelijkheid draagt (in geval van misbesteding of hogere uitgaven) en wie politiek voor welk deel kan worden aangesproken.

De UGO dient volgens de onderzoekers om een nieuwe bestuurlijke doelstelling te faciliteren: een nieuwe, minder geformaliseerde vorm van samenbestuur tussen overheden. Een dergelijke vorm van samenbestuur brengt naar het oordeel van de onderzoekers echter op tal van punten complicaties met zich mee voor het bestaande bestuurlijke stelsel en roept daarom interbestuurlijke vragen op. Verdient in dit soort gevallen niet samenwerking op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen de voorkeur, vanwege de in die wet opgenomen bevoegdheidsgrondslagen en specifieke controlebevoegdheden van de betrokken volksvertegenwoordigingen? Voor samenwerking tussen overheden in de vorm van privaatrechtelijke rechtspersonen spreekt de Gemeentewet in artikel 160 die voorkeur voor de publiekrechtelijke weg expliciet uit.

De onderzoekers hebben ook met een groot aantal stakeholders gesproken, waaronder vertegenwoordigers van medeoverheden en controleurs van de overheid: 'Veel van onze gesprekspartners lieten desgevraagd weten geen behoefte te hebben aan een UGO, omdat ze de toegevoegde waarde niet goed zien. Concrete problemen waarin een UGO zou moeten voorzien konden de meeste gesprekspartners niet aangeven, en voor de gevallen die wel werden genoemd bleek een UGO bij nader inzien geen oplossing te zijn.'

Daarmee zeggen de onderzoekers niet dat er voor samenwerking geen barrières zijn in het bestuurlijk-financieel stelsel. De praktische en principiële problemen waar de samenwerkingspartners in dergelijke situaties tegenaan lopen, zijn volgens de onderzoekers zeker niet onbelangrijk, maar primair bestuurlijk van aard. De oplossing voor deze problemen moet volgens de onderzoekers niet worden gezocht in een nieuwe uitkeringsvorm, maar in een manier om in gezamenlijkheid te besluiten.

De Taskforce concludeert dat er onvoldoende draagvlak is voor de introductie van een nieuwe uitkeringsvorm, die toegesneden is op de bekostiging van vormen van

interbestuurlijke samenwerking. De Taskforce is echter ook van mening dat als de bekostiging van de interbestuurlijke samenwerking niet kan plaatsvinden in de vorm van een nieuw uitkeringstype, de bestuurlijke wensen vorm moeten krijgen door een herijking van het bestaande uitkeringsstelsel en de bestaande uitkeringsvormen.

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Dit wordt tot uitdrukking gebracht in de volgende uitgangspunten:

- het uitkeringsstelsel moet geen belemmeringen bevatten voor de bekostiging vanuit het Rijk van interbestuurlijke samenwerking.
- de bestuurlijke wens om als 1-overheid maatschappelijke opgaven op te lossen en te bekostigen is de basis. Wet- en regelgeving moet zoveel mogelijk ondersteunend zijn aan het rechtmatig kunnen verstrekken van uitkeringen.
- de bekostiging van de interbestuurlijke samenwerking moet plaatsvinden tegen zo laag mogelijk administratieve kosten aan de kant van zowel het Rijk als aan de zijde van de medeoverheden. Relevante aandachtspunten zijn hierbij:
 - snelheid. De financiële bijdrage vanuit het Rijk moet binnen een redelijke termijn verstrekt kunnen worden.
 - Administratieve belasting en eenvoud. De procedure voorafgaand aan de bekostiging moet aan Rijkszijde eenvoudig zijn en geen onnodige administratieve lasten veroorzaken. Het Rijk moet hierbij ook de administratieve en controlelasten, aan de zijde van de medeoverheden zoveel mogelijk voorkomen.

In de volgende paragraaf wordt allereerst ingegaan op de belangrijkste veranderingen rond de decentralisatie uitkering en vervolgens komt de specifieke uitkering aan bod.

4 Aanpassingen decentralisatie uitkering

Datum
3 juni 2022
Kenmerk
2022-0000344420

De Algemene Rekenkamer heeft voor de eerste keer in het Verantwoordingsonderzoek 2018 aangegeven dat bij de toekenning van decentralisatie uitkeringen, er voorwaarden opgelegd werden door het Rijk, die beleids- en bestedingsvrijheid beperkten. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan:

- Een vervolgbetaling afhankelijk te maken van het nakomen van de gemaakte afspraken;
- Gedetailleerd voorschrijven hoe de toegekende middelen besteed moeten worden;
- De decentrale overheid op laten treden als 'verdeeltkantoor' voor de regio;
- Cofinanciering of matching door de decentrale overheid als eis stellen, om in aanmerking te kunnen komen voor een decentralisatie uitkering.

De onderzoekers van de universitaire instellingen geven in hun advies aan, dat interbestuurlijke afspraken in de vorm van een convenant bij iedere uitkeringsvorm gemaakt kunnen worden, zolang er maar geen sprake is van een beperking van de beleids- en bestedingsvrijheid. De onderzoekers roepen vervolgens de wetgever op, om zelf aan te geven waar de grenzen liggen. Dit moet volgens de onderzoekers niet aan de Algemene Rekenkamer of de Auditdienst Rijk overgelaten worden. De onderzoekers geven hierbij ook aan dat deze regels in algemene zin moeten aangeven wat wel en niet is toegestaan, zonder te verzanden in details, die toch niet richtinggevend kunnen zijn voor de veelvormige praktijk.

De Taskforce merkt hierbij met nadruk op dat er ook beschreven zal worden hetgeen er **wel** toegestaan is in combinatie met de toekenning van een decentralisatie uitkering. Hierdoor wordt het (weer) één van de instrumenten voor de bekostiging voor de interbestuurlijke samenwerking, zoals beschreven in paragraaf 3.2. Dit uitgangspunt zal bij de herziening van de Financiële-verhoudingswet nader worden uitgewerkt.

De Taskforce heeft het volgende besloten ten aanzien van de decentralisatie uitkering:

- De naam van de decentralisatie uitkering wordt veranderd in bijzondere gemeente- en provinciefondsuitkering. Daarmee wordt er een onderscheid gemaakt tussen een algemene en een bijzondere fondsuitkering, waarbij de bijzondere fondsuitkering een afwijkende verdeling kent.
- De bijzondere gemeente- en provinciefondsuitkering zal niet (langer alleen) een tijdelijk karakter hebben. Het instrument leent zich ook voor een bekostiging voor de langere termijn.
- Bij de verdeling van de financiële middelen kunnen zowel kwantitatieve als kwalitatieve criteria worden gehanteerd.
- De ontvangers van een bijzondere gemeente- en provinciefondsuitkering ontvangen een voorafgaande beschikking, waarin ook de verdeling van de middelen wordt gemotiveerd. Daarnaast wordt de verdeling in de mei-, september- en decembercirculaire nader toegelicht.

Voorts heeft de Taskforce besloten om in de Financiële-verhoudingswet een bepaling op te nemen, voor de mogelijkheid voor het opvragen van informatie

door het Rijk. Het uitvragen van informatie is noodzakelijk onder meer vanwege de eisen die de Comptabiliteitswet stelt, om vooraf inzicht te krijgen in:

- De doelstellingen, de doeltreffendheid en de doelmatigheid die worden nagestreefd;
- De beleidsinstrumenten die worden ingezet;
- De financiële gevolgen voor het Rijk en, waar mogelijk, de financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren.

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

De Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO) is een gezamenlijk traject van Rijk en koepels, wat helpt om beleid vorm te geven dat uitvoerbaar is en dus zijn doelen bereikt. Het ministerie dat beleid ontwikkelt, werkt daarbij de achterliggende beleidstheorie en gemaakte afwegingen ten aanzien van decentrale overheden uit in de uitwerking van het Integraal Afwegingskader. De UDO vraagt om inzicht in de financiële effecten vooraf en de monitoring van de uitgaven gaande de uitvoering. Deze informatiestroom moet altijd goed geborgd zijn, zonder dat hiermee al vooruitgelopen wordt op de keuze voor een uitkeringsvorm. Het is immers ongewenst dat deze informatie alleen maar verkregen kan worden door de keuze voor een specifieke uitkering, waardoor een verdere groei van het aantal specifieke uitkeringen onafwendbaar wordt.

De op te vragen informatie kan onder meer betrekking hebben op:

- Het (vooraf) inzicht krijgen in bijvoorbeeld de kosten die gemeenten en provincies moeten maken voor een bepaalde maatschappelijke taak. Dit is van belang voor het bepalen van de hoogte van de uitkering en de wijze waarop de gemeente- en provinciefondsuitkering verdeeld moet worden.
- Het tussentijds monitoren van de uitgavenontwikkeling, om te bezien of de bekostiging nog adequaat is.
- Het opvragen van informatie ten behoeve van de evaluatie van beleid.
- Het op basis van de informatie bepalen van de hoogte van het macrobudget voor de decentrale uitkering/bestuurlijke fondsuitkering alsmede de verdeling van de middelen. Dit omvat tevens het bijstellen van de hoogte van het macrobudget of het in generieke zin aanpassen van de verdeling.

5 Aanpassingen specifieke uitkering

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Door de toename van het aantal specifieke uitkeringen, melden gemeenten en provincies in toenemende sterk toegenomen controle- en verantwoordingslasten. Door het toegenomen aantal Spuks, zowel aan de voorkant (regelingen) als qua verantwoording, is ook binnen het Rijk de werkdruk sterk toegenomen; zowel bij de vakdepartementen als de fondsbeheerders. Dit is een zorgelijke ontwikkeling. De Taskforce heeft daarom het volgende besloten:

- Er komen verschillende (in lagere regelgeving uit te werken) verantwoordingsregimes, van zwaar (zoals nu de norm is) tot licht;
- Beneden een nog nader te bepalen bedrag, zal er geen verantwoording en accountantscontrole behoeven plaats te vinden en valt de toekenning samen met de definitieve vaststelling.

Bij de differentiatie in de verantwoording van specifieke uitkeringen kan onder andere gedacht worden aan:

1. Uitkering met verantwoording over de realisatie van de afgesproken prestatie.
2. Uitkering met verantwoording over de realisatie van de afgesproken prestatie en financiële verantwoording.
3. Uitkering met alleen financiële verantwoording.

In de situatie onder 1 staat het leveren van de prestatie voorop en niet de inzet van middelen, dus output en geen input. De tweede en derde situatie komen overeen met hetgeen nu gebruikelijk is. In het derde geval kan met één indicator gewerkt worden voor de financiële vaststelling. Desgewenst kan ook rekening gehouden worden met het verschil tussen algemene regelingen op basis waarvan specifieke uitkeringen worden verstrekt en (eenmalige) projecten.

De uit te werken verantwoordingsregimes hebben tot doel om de mogelijkheid te openen om verschillende soorten van voorwaarden te kunnen stellen en bijpassende andersoortige informatie op te vragen bij een specifieke uitkering. Het betreft formats die gehanteerd kunnen worden, maar het betreft geen verplichting om uitsluitend deze sjablonen te gebruiken. De vakdepartementen behouden de mogelijkheid van maatwerk.

Voorts zal de Taskforce verkennen of en hoe een kwantitatieve financiële grens te hanteren, waar beneden geen accountantscontrole en verantwoording behoeft plaats te vinden. In de herziene Financiële-verhoudingswet wordt een delegatiebepaling opgenomen, om bij lagere regelgeving het bedrag vast te stellen. Hoe hoog dit bedrag moet zijn, wordt nader uitgewerkt. Hieronder is een tabel opgenomen met de bedragen voor specifieke uitkeringen, het aantal regelingen en het aantal ontvangers.'

Afbeelding 3: Overzicht aantal specifieke uitkeringen en gemiddeld aantal ontvangers, uitgesplitst naar uitgavencategorieën.

Bedrag	Aantal specifieke uitkeringen	Gemiddeld aantal ontvangers
	(Totaal 131)	
[0-100.000]	7	1
[100.000- 500.000]	12	2
[500.000- 1.000.000]	10	8
[1.000.000- 2.500.000]	14	10
[2.500.000- 5.000.000]	10	61
[5.000.000- 10.000.000]	16	20
[10.000.000- 20.000.000]	20	32
[20.000.000- 40.000.000]	12	34
[40.000.000- 80.000.000]	11	47
[>80.000.000]	19	145

Het voorgestelde drempelbedrag zal op een dusdanig niveau moeten worden vastgesteld, dat het resulteert in een substantiële reductie van de administratieve lasten voor zowel decentrale overheden als het Rijk.

Ten slotte heeft de Taskforce ook nog andere uitgangspunten geformuleerd voor de specifieke uitkeringen, zoals onder meer:

- Vaker werken met normbedragen, waarbij niet de werkelijke kosten worden vergoed maar er gewerkt wordt met vaste bedragen. Deze normbedragen kunnen (afhankelijk van de omstandigheden) ook herijkt en aangepast worden. Als voorbeeld kan de Regeling opvang ontheemden Oekraïne dienen⁵. Het vakdepartement stelt (na overleg met de koepels van ontvangers) de hoogte van de normbedragen vast.
- Het overeenkomen van forfaitaire bedragen, zodat gemeenten en provincies bij de toerekening van de kosten meer houvast hebben. Als er met forfaitaire bedragen wordt gewerkt, kan dit voorkomen dat er discussie ontstaat over de toerekening van kosten die een gemeente of provincie maakt, bijvoorbeeld in het kader van de uitvoering door de eigen organisatie. Het vakdepartement stelt (na overleg met de koepels van ontvangers) de hoogte van de forfaitaire dragen vast.
- Het (verder) automatiseren van de processen rond de toekenning en verantwoording van specifieke uitkeringen. Het betreft hier zowel de uitwisseling van informatie tussen de vakdepartementen en BZK in de rol van toetser en adviseur van specifieke uitkeringen, als de informatie-uitwisseling tussen Rijk en medeoverheden.
- Ten slotte zal ook nader onderzoek worden gedaan naar manieren om de specifieke uitkering effectiever in te zetten bij huidige maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld in situaties waarin het Rijk snel uitvoering wil geven aan convenantafspraken die ook voorwaarden bevatten. Ook de interne procedures binnen het Rijk en bestaande wettelijke belemmeringen zullen hierbij tegen het licht worden gehouden.

⁵ Staatscourant 2022 nr. 15021 3 juni 2022

6 Wat kan er verbeteren in de aanloop naar de wetsherziening?

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

De bovenstaande voorstellen zien op een noodzakelijke herziening van de Financiële-verhoudingswet. Het streven is om deze herziening per 2024 in werking te laten treden. Voorafgaand aan 2024 zullen er echter al veel beslissingen genomen moeten worden over de toekenning van uitkeringen. Dit geldt in het bijzonder voor de grote fondsen die dit kabinet ter beschikking wil stellen voor klimaat en stikstof en reeds beschikbaar heeft gesteld voor infrastructuur. Dit roept de vraag op wat er mogelijk is voorafgaand aan de herziening van de Financiële-verhoudingswet. Ook hier wordt een onderscheid gemaakt tussen de decentralisatie uitkering en de specifieke uitkering.

6.1 Decentralisatie uitkering

In 2019 is in reactie op de bevindingen van de Algemene Rekenkamer een toetsingskader opgesteld voor decentralisatie uitkeringen. Dit toetsingskader is ook aan de Kamer gestuurd⁶. Het toetsingskader wordt door de fondsbeheerders gebruikt om te beoordelen welke voorstellen voor een decentralisatie uitkering kunnen worden gehonoreerd. Het toepassen van het toetsingskader heeft er mede toe geleid, dat de onvolkomenheid van de Algemene Rekenkamer recent is opgeheven.

Het toetsingskader vraagt echter inmiddels alweer actualisatie en zal vooruitlopend op de herziening van de Financiële-verhoudingswet worden aangepast. In het toetsingskader zal tot uitdrukking worden gebracht dat de decentralisatie uitkering ook een geschikt instrument kan zijn voor de bekostiging vanuit het Rijk, van interbestuurlijke vormen van samenwerking. Zolang de beleids- en bestedingsvrijheid van gemeenten en provincies maar niet wordt beperkt. Wanneer daar wel of geen sprake van is, zal worden geïllustreerd aan de hand van concrete en actuele voorbeelden.

De bepalingen die gaan landen in de Financiële-verhoudingswet over de informatievoorziening in combinatie met de toekenning van een decentralisatie uitkering, kunnen voorafgaand aan de herziening van de Financiële-verhoudingswet ook een grondslag krijgen in andere wetten. Als voorbeeld kan gelden het geconsulteerde voorstel voor de Tijdelijke wet Transitiefonds landelijk gebied en natuur⁷. In artikel 6, lid 1, sub b wordt gesproken over: 'bijdragen aan andere begrotingen van het Rijk als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016'. Dit opent ook de mogelijkheid middelen over te hevelen naar het provincie- en gemeentefonds, om deze vervolgens uit te kunnen keren als decentralisatie uitkeringen. In de instellingswet voor het begrotingsfonds kunnen vervolgens ook bepalingen opgenomen worden over de monitoring en evaluatie, van onder meer de bijdragen die overgeheveld zijn naar andere begrotingen. In de memorie van toelichting bij de instellingswet voor het begrotingsfonds wordt immers hieraan veel waarde gehecht: "*De indieners van het wetsvoorstel werken voorts toe naar een stevige monitoring en een effectief ritme van verantwoording en evaluatie. Daarbij wordt waar mogelijk aangesloten en samenhang gezocht met de bestaande verplichtingen voor de overheid om te*

⁶ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2019D34503&did=2019D34503>

⁷ <https://www.internetconsultatie.nl/twt/b1>

monitoren op de overkoepelende opgaven en de doelen, opgesomd in de doelomschrijving van artikel 2.” Ook hier moet voorkomen worden dat een stevige monitoring en een effectief ritme van verantwoording, alleen mogelijk is in combinatie met de keuze voor specifieke uitkeringen. De monitoring en verantwoording bij een decentralisatie uitkering zien dan wel op de realisatie van beleidseffecten en niet op de besteding van de financiële middelen.

Datum
3 juni 2022
Kenmerk
2022-0000344420

6.2 Specifieke uitkeringen

Voor de specifieke uitkeringen geldt ook dat vooruitlopend op de herziening van de Financiële-verhoudingswet, veranderingen in de praktijk gebracht kunnen worden. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan:

- De huidige Nota verwachtingen accountantscontrole biedt de mogelijkheid om bij een indicator, voor wat betreft de accountantscontrole, ‘niet van toepassing’ in te vullen. Dan vindt er ook geen controle plaats. Dit zou bijvoorbeeld kunnen bij:
 - Lage bedragen;
 - Er geen behoefte bestaat aan een financiële vaststelling;
 - Etc.
- Een terughoudende opstelling van het Rijk bij het opnemen van een (grote hoeveelheid en complexe) set aan indicatoren. Ook bij een specifieke uitkering kan alleen het strikt noodzakelijke worden uitgevraagd en gestreefd worden naar een grotere mate van eenvoud.
- Vaker normbedragen opnemen in specifieke uitkeringen.
- Werken aan forfaitaire bedragen die gemeenten en provincies kunnen hanteren, bij de toerekening van kosten in het kader van de verantwoording.
- Het (verder) automatiseren van de toekenning en verantwoording.

Bijlage: overzicht van de voorstellen van het Coelo c.s. en de reactie van de Taskforce uitkeringsstelsel

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Adviezen onderzoekers versus besluitvorming Taskforce uitkeringsstelsel

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
1.	Schaf de integratie-uitkering af.	Akkoord met afschaffen van de integratie-uitkering.
2.	Benadruk het algemeenemiddelenkarakter van de huidige decentralisatie-uitkering door deze <i>bijzondere fondsuitkering</i> te laten heten. De algemene uitkering krijgt dan de naam <i>algemene fondsuitkering</i> .	De naam decentralisatie-uitkering wordt gewijzigd in <i>bijzondere gemeentefondsuitkering en bijzondere provinciefondsuitkering</i> . Op deze manier wordt verwarring met de BES-uitkering voorkomen. In de MvT zal deze wijziging scherper worden gemotiveerd dan nu wordt gedaan in het rapport van Coelo.
3.	Laat de bijzondere fondsuitkering op de volgende punten afwijken van de huidige decentralisatie-uitkering: a. In tegenstelling tot de huidige decentralisatie-uitkering hoeft de bijzondere fondsuitkering geen tijdelijk karakter te hebben. De jaarlijkse toets of overgang naar de algemene uitkering mogelijk is kan vervallen.	<i>Een bijzondere gemeentefondsuitkering en provinciefondsuitkering zijn tevens bedoeld voor structurele bekostiging. Het huidige uitgangspunt in de Fvw van uiteindelijke opname van een decentralisatie-uitkering in de algemene uitkering komt te vervallen en daartoe zal:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Artikel 13, lid 4 en lid 5 uit de Fvw worden geschrapt. • In de wetstekst tot uitdrukking worden gebracht dat een bijzondere gemeentefondsuitkering en provinciefondsuitkering niet alleen een uitkering is voor de bekostiging van tijdelijk beleid, maar ook een

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
	<p>b. Bij een bijzondere fondsuitkering wordt (in de toelichting) gemotiveerd waarom een algemene fondsuitkering niet kan volstaan.</p> <p>c. Eventuele verdeelmaatstaven moeten een objectief (niet door de ontvanger te beïnvloeden) karakter hebben, en de term 'objectief' moet worden gedefinieerd.</p>	<p>structureel karakter kan hebben.</p> <p>Bij een bijzondere gemeentefondsuitkering en provinciefonds-uitkering dient expliciet te worden geformuleerd waarom niet kan worden volstaan met verdeling op basis van de algemene uitkering.</p> <p>In de MVT zal daarvoor de volgende tekst worden opgenomen: Met de bijzondere fondsuitkering verdeelt het Rijk middelen die niet kunnen worden verdeeld via de algemene uitkering.</p> <p>Bij de instelling van een bijzondere gemeentefondsuitkering en provinciefondsuitkering dient in de circulaire te worden gemotiveerd, waarom een verdeling via de algemene uitkering niet mogelijk of wenselijk is.</p> <p>Het voorstel van de onderzoekers om de verdeelmaatstaven van een bijzondere gemeentefondsuitkering een objectief karakter te laten hebben wordt niet overgenomen, om dat bij verdeling van BFU's veelal maatwerk nodig is.</p> <p>In de MvT wordt wel opgenomen dat in de circulaire moet worden toegelicht waarom is gekozen voor de toegepaste verdeling van de middelen</p>

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
	<p>d. Bijzondere fondsuitkeringen worden bij voorafgaande ministeriële regeling verstrekt. De ministeriële regeling zelf geeft aan welke verdelingssystematiek aan de uitkering ten grondslag ligt. De ministeriële regeling verbindt geen verdere voorwaarden aan de bijzondere fondsuitkering.</p>	<p>Bfu's worden vastgesteld op basis van een beschikking. In de beschikking komt te staan op basis waarvan de hoogte van het uitkeringsbedrag of de toedeling/verdeling tot stand is gekomen (op basis waarvan krijgt gemeente A bedrag x en gemeente B bedrag Y). Op deze wijze wordt ook invulling gegeven aan het motiveringsbeginsel. Deze passage over het bepalen van het bedrag of de verdeling is meer algemeen van aard en kan per Bfu dus per beschikking gelijklopend zijn. Hierbij wordt ook onderzocht of een verzamelbeschikking tot de mogelijkheden behoort.</p> <p>Indien een Bfu wordt toegekend, wordt hiervan mededeling gedaan in de betreffende circulaire. Hierbij wordt vermeld om welke Bfu het gaat en op basis waarvan het uitkeringsbedrag of de toedeling/verdeling van deze Bfu tot stand is gekomen. Op deze wijze is ook voor anderen duidelijk dat een Bfu is ingesteld en op basis waarvan is verdeeld. In het kader van de herziening van de Financiële-verhoudingswet zal ook worden gezien of de circulaire een nadere wettelijke grondslag behoeven.</p> <p>Er wordt een beslisboom gemaakt voor de bijzondere fondsuitkeringen. Daarbij wordt in meegenomen wat het besluitvormingsproces is als</p>

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
	<p>e. In de begrotingen van het gemeentefonds en het provinciefonds worden de bedragen per bijzondere fondsuitkering aangegeven, en niet zoals nu alleen het totaalbedrag.</p>	<p>een bijzondere fondsuitkering met één of meerdere jaren wordt verlengd</p> <p>Per bijzondere fondsuitkering zal een afzonderlijk bedrag worden opgenomen in de fondsbegroting</p>
4.	<p>Verduidelijk de reikwijdte van het eigenmiddelen-karakter van de bijzondere fondsuitkering. Hanteer als criterium dat bepaalt wat wel en niet moet kunnen bij gebruik van een bijzondere fondsuitkering of iets een sturende werking heeft op het gedrag van (potentiële) ontvangers.</p>	<p>In de MvT zal op hoofdlijnen worden aangegeven wanneer er sprake is van een beperking van de beleids- en bestedingsvrijheid van decentrale overheden. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allereerst wordt benadrukt dat onafhankelijk van de uitkeringsvorm er altijd interbestuurlijke convenanten gesloten kunnen en mogen worden. • Aan de uitkering mogen geen voorwaarden gesteld worden, die de beleids- en bestedingsvrijheid van decentrale overheden beperken. • Er worden in de MvT bij de herziening van de Financiële-verhoudingswet voorbeelden genoemd van hetgeen de beleids- en bestedingsvrijheid van gemeenten en provincies kan beperken.
5.	<p>Het opvragen van informatie over doelbereik en lasten bij activiteiten die gefinancierd</p>	<p>Het advies van de onderzoekers voor de informatievoorziening voor</p>

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
	<p>worden via de bijzondere fondsuitkering is toelaatbaar indien dit een algemene wettelijke basis heeft en indien de omvang van uitkeringen niet (op korte termijn) gekoppeld is aan het verstrekken of de inhoud van deze informatie. Maak hiervoor gebruik van de bestaande iv3-systematiek en de bestaande regeling voor beleidsindicatoren van gemeenten</p>	<p>bijzondere gemeente- en provinciefondsuitkeringen wordt niet opgevolgd, omdat Iv3 niet toereikend is voor maatwerk bij de uitwisseling van informatie en ook onvoldoende is geënt op de monitoring van beleidseffecten.</p> <p>In de Fvw wordt het mogelijk gemaakt dat het rijk ten behoeve van de uitvoering van haar beleid beleidsinformatie aan de ontvangers van een bijzonder fondsuitkeringen kan vragen en daarover bij ministeriële nadere regels worden gesteld.</p>
6.	<p>Houd bij het vormgeven van een specifieke uitkering vanaf het begin expliciet rekening met de gevolgen voor de verantwoordings- en controlelasten</p>	<p>In lagere wet- en regelgeving wordt een aantal uitvoeringsvarianten van de specifieke uitkering uitgewerkt, waar vakministers uit kunnen kiezen. Maatwerk door vakdepartementen blijft echter ook mogelijk. Een uitvoeringsvariant is een combinatie van een of meerdere voorwaarden, bijvoorbeeld ten aanzien van terugvordering en wijze van verantwoording. De formats geven aan welke mogelijke combinaties er zijn tussen voorwaarden en de wijze van verantwoording, maar een afwijking door een vakdepartement is op basis van afwijkende omstandigheden mogelijk. Hierbij kan worden gedacht aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitkeringen op grond van een regeling

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitkering met verantwoording over de realisatie van de afgesproken prestatie. ▪ Uitkering met verantwoording over de realisatie van de afgesproken prestatie en financiële verantwoording. ▪ Uitkering met alleen financiële verantwoording. • Uitkering voor individuele projecten –op basis van een incidentele beschikking <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitkering met verantwoording over de realisatie van de afgesproken prestatie. ▪ Uitkering met verantwoording over de realisatie van de afgesproken prestatie en financiële verantwoording. ▪ Uitkering met alleen financiële verantwoording.
7.	Gemeenten en provincies: maak een verbeteringsplan in de aansluiting van de administratie op de in de SiSa-bijlage vereiste informatie.	Aan de commissie Bedrijfsvoering, Auditing, Decentrale Overheden (Bado) wordt advies gevraagd over mogelijke inrichtingen van de administratie van decentrale overheden met het oog op een doelmatige aansluiting op de die in specifieke uitkeringen worden gesteld.
8.	Maak voor specifieke uitkeringen differentiatie van verantwoording en controle op basis van materialiteit mogelijk (naar analogie met het Uniform subsidiekader).	In de herziene Financiële verhoudingswet wordt een delegatiebepaling opgenomen om bij lagere regelgeving gedifferentieerde modellen vast te stellen voor de verantwoording, controle en

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
		terugvordering voor specifieke uitkeringen en hierbij ook te betrekken kwantitatieve grenzen, waar beneden geen accountantscontrole zal plaatsvinden.
9.	Maak gebruik van forfaitaire bedragen bij verantwoording over besteding van specifieke uitkeringen mogelijk (naar analogie met het Uniform subsidiekader).	Daar waar mogelijk en gewenst zal in regelingen en beschikkingen met forfaitair vastgestelde bedragen worden gewerkt en er wordt een delegatiebepaling in de Fvw opgenomen om dit bij lagere regelgeving vast te stellen. Na wordt gegaan in hoeverre het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, de Nota Verwachtingen Accountantscontrole alsmede de (overige) instructies en bepalingen in het kader van SiSa moeten worden aangepast. De uitwerking af te stemmen met de ADR, AR en de commissies BADO en BBV.
10.	a. Zorg voor een algemene wettelijke grondslag voor specifieke uitkeringen, zodat een dergelijke uitkering eenvoudig kan worden ingevoerd. Vermeld in de toelichting bij de regeling die aan de specifieke uitkering ten grondslag ligt waarom dit uitkeringsinstrument is gekozen.	<p><i>De grondslag voor specifieke uitkeringen wordt als volgt aangepast:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Specifieke uitkering met een nog nader te bepalen looptijd, moeten een grondslag hebben in een wet in formele zin; ○ Specifieke uitkering met een looptijd van korter dan vier jaar (inclusief de huidige eenmalige specifieke uitkeringen), moeten een grondslag hebben in een ministeriële regeling; ○ Incidentele specifieke uitkeringen aan 1 of een zeer beperkt aantal gemeenten of provincies,

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
	<p>b. Zorg dat altijd in een regeling die ten grondslag ligt aan een specifieke uitkering het doel van de uitkering en de al dan niet bestaande mogelijkheid van terugvordering expliciet worden aangegeven.</p> <p>c. Onderzoek welke wijzigingen noodzakelijk zijn om de subsidietitel uit de Awb op de verstrekking van specifieke uitkeringen van toepassing te (kunnen) laten zijn.</p>	<p>moeten een grondslag hebben in een beschikking.</p> <p>In de grondslag wordt altijd het doel van de regeling en de mogelijkheid van (al dan niet) terugvorderen opgenomen.</p> <p>De relatie tussen de Algemene wet bestuursrecht en de voorgenomen aanpassingen in de Fvw wordt nog nader bezien. Het Coelo e.a. formuleerden het volgende over het van toepassing verklaren van de subsidietitel uit de Algemene wet bestuursrecht: 'Het is echter niet op voorhand vast te stellen in hoeverre dat steeds wenselijk is. Een oordeel daarover vergt een nadere doorlichting van de consequenties van rechtstreekse toepassing van de subsidietitel en de daarop gebaseerde regelingen zoals het Uniform subsidiekader. Ook zal dan moeten worden nagegaan wat een en ander betekent voor bestaande grondslagen in medebewindswetgeving of daarop gebaseerde regelingen. Een antwoord op die vragen gaat het bestek van dit onderzoek te buiten.' In het licht van het advies van Coelo e.a. besluit de Taskforce het volgende:</p>

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
		Onderzocht zal worden in hoeverre een rechtstreekse toepassing van de subsidietitel op uitkeringen zoals bedoeld in de Financiële-verhoudingswet mogelijk en gewenst is. Het streven is er hierbij in ieder geval op gericht op het verhelderen van de verhouding tussen de Algemene wet bestuursrecht en de Financiële-verhoudingswet. Dit zal geschieden na de zomer van 2022 in het kader van de herziening van de Financiële-verhoudingswet
11.	Schaf de verzameluitkering af.	Akkoord met het voorstel om de verzameluitkering af te schaffen
12.	<p>a. Zorg voor een betere bewaking van de integriteit van het uitkeringsstelsel. Daarvoor is de minister van BZK eerstverantwoordelijk. Die moet bestaande bevoegdheden ten aanzien van de vakministers beter gebruiken, en zorgen voor overleg hierover tussen actoren binnen de rijksoverheid en tussen rijksoverheid en decentrale overheden. Ook zouden de Algemene Rekenkamer en de Auditdienst Rijk een meer proactieve houding moeten aannemen.</p> <p>b. Breng de bijzondere verantwoordelijkheid tot uitdrukking door de minister van BZK</p>	<p>Is een onderdeel van de uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden en het bijpassende normenkader.</p> <p>Is een onderdeel van de uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden en het bijpassende normenkader.</p>

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

Nr.	Oorspronkelijk voorstel onderzoekers Coelo	Reactie van de Taskforce
	<p>wetsvoorstellen die de decentrale overheden rechtstreeks raken mede te laten ondertekenen.</p> <p>c. Voeg aan de begroting van het ministerie van BZK een overzicht toe van alle rijksuitgaven aan decentrale overheden, uitgesplitst naar departement, naar uitkeringsvorm en naar decentrale overheidslaag.</p>	<p>Er komt een integraal overzicht van uitkeringen aan gemeenten en verdere informatie, mede als vervanging van het Onderhoudsrapport Specifieke Uitkeringen (OSU), die raakt aan de financiële positie van gemeenten. Concreet wordt gedacht aan de onderwerpen: inkomsten, uitgaven, financiële positie en beleidsvoornemens (Art-2). Dit echter niet als onderdeel van de begroting van BZK, maar als een separate Kamerbrief.</p> <p>In de uitwerking zullen doublures met bestaande rapportages worden voorkomen</p>
13.	Aanvullend op het advies	<p>Voor specifieke uitkeringen en bijzondere fondsuitkeringen wordt een beknopte leidraad en stroomschema opgesteld. Hierin zal onder meer antwoord worden gegeven op de vraag: er is geld op de begroting en hoe zorg je dat dit bij de decentrale overheden terecht komt?</p>
14.	Aanvullend op het advies	<p>De processen voor de aanvraag en beoordeling van SPUKS en bijzondere fondsuitkeringen worden geautomatiseerd</p>

Datum

3 juni 2022

Kenmerk

2022-0000344420

ⁱ Zie commissie Ter Haar, blz. 11.